

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering houdende de toekenning van een tijdelijke premie voor de bijkomende aanpassing aan de organisatie van maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen in het kader van de COVID 19 crisis

- Definitieve goedkeuring**Samenvatting**

Eind vorig jaar was er in Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt. De Vlaamse overheid heeft in eerste instantie vanuit haar bevoegdheden de nodige beschermingsmaatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus in te dammen, om de financiële en economische gevolgen voor onze bedrijven op te vangen en de socio-economische impact op alle betrokken sectoren te milderen.

De eerste beschermingsmaatregelen zijn intussen in praktijk gezet door de maatwerkbedrijven en -afdelingen. Nu komt het er op aan om ook meer structurele aanpassingen te doen aan de productieprocessen of dienstverlening in functie van de gevraagde afstandsregels, de arbeidsorganisatie te herdenken in functie van nieuwe opdrachten, de uitbouw van nieuwe bedrijfsactiviteiten, de jobmatching tussen capaciteiten van werknemers en (nieuwe) activiteiten, waardoor het behoud en de groei van tewerkstelling ten volle kan gegarandeerd worden, het mobiliteitsvraagstuk aan te passen en bijkomende ondersteuning te voorzien voor de kwetsbare groep van doelgroepwerknemers in kader van de opvolging van de COVID 19-maatregelen. Deze structurele aanpassingen vergen vaak ingrijpende aanpassingen en extra ondersteuning en begeleiding van zittende en nieuwe doelgroepwerknemers door de maatwerkbedrijven. Onderliggend besluit wil met de aanpassingspremie, als verlengstuk van de beschermingspremie (die afliep op 30 juni 2020), dan ook tegemoetkomen aan deze ingrijpende veranderingen.

Onderliggend besluit van de Vlaamse Regering focust in het laatste kwartaal van 2020 op de tijdelijke organisatie ondersteunende premie voor de bijkomende aanpassing ('aanpassingspremie') van de maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen aan de COVID 19 maatregelen in functie van het behoud van de tewerkstelling van de doelgroepwerknemers en de versterking van de veerkracht en wendbaarheid van de ondernemingen, ook met het oog op een krachtig sociaal-economisch relancebeleid de eerstvolgende maanden.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Voorliggend besluit heeft betrekking op het beleidsdomein Werk en Sociale Economie, het beleidsveld Sociale Economie.

Het besluit heeft tot doel de bijkomende aanpassing aan de organisatie van maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen in het kader van COVID-19 te ondersteunen (de 'aanpassingspremie').

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaand ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd onderworpen aan:

- Het advies van de inspectie van financiën van 28 juni 2020;
- Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting van 16 juli 2020.

De Raad van State heeft geen advies gegeven, met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Er is een dringende noodzakelijkheid omdat er dringende maatregelen moeten worden uitgevaardigd om de sector van de maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen en hun werknemers blijvend te beschermen en te versterken tijdens de volgende maanden van de coronacrisis.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Eind vorig jaar was er in Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus dat de ziekte COVID-19 veroorzaakt. Ondertussen heeft het virus zich ook verspreid in andere landen, waaronder België. Vooral sinds het einde van de krokusvakantie 2020 nam de verspreiding van het coronavirus steeds grotere proporties aan. Gelet op de aanbevelingen vanuit de wetenschappelijke wereld en de adviezen van de Nationale Veiligheidsraad en van het Crisiscentrum van de Vlaamse Overheid (CCVO), heeft de Vlaamse overheid in eerste instantie vanuit haar bevoegdheden de nodige maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus in te dammen, om de financiële en economische gevolgen voor onze bedrijven op te vangen en de socio-economische impact op alle betrokken sectoren te milderen.

Als minister bevoegd voor sociale economie vaardigde ik bij de start van de crisis vijf ondersteuningsmaatregelen uit ter ondersteuning van de sociale economie, die tegemoet komen aan de gevolgen van de coronapandemie Covid-19. Deze maatregelen moeten de ondernemingen meer financiële ademruimte geven en vooral de tewerkstelling van doelgroepwerknemers garanderen (vb. opschorting automatische inhouding voorschotten, waarborging van de financiering van de omkadering bij arbeidszorg...).

Aanvullend voorzag ik met het besluit van de Vlaamse Regering van 10 april 2020 houdende toekenning van een éénmalige subsidie aan de maatwerkbedrijven ingevolge COVID-19 in een éénmalige beperkte beschermingsvergoeding. Deze beschermingsvergoeding was gericht op het nemen van extra hygiëne-, voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen ter bescherming van het personeel. Dat ging dan bijvoorbeeld over handschoenen of ontsmettingsgels, maar ook plexiwanden en stickers op de vloer om duidelijk de social distancing te kunnen garanderen of eerste snelle aanpassingen van de productielijnen. In totaal ging het om 1,6 miljoen euro extra investeringen in de sector.

De eerste beschermingsmaatregelen zijn intussen in praktijk omgezet door de maatwerkbedrijven en -afdelingen. Nu komt het er op aan om ook meer structurele aanpassingen te doen aan de productieprocessen of dienstverlening in functie van de gevraagde afstandsregels, de arbeidsorganisatie te herdenken in functie van nieuwe opdrachten, de uitbouw van nieuwe bedrijfsactiviteiten, de jobmatching tussen capaciteiten van werknemers en (nieuwe) activiteiten, waardoor het behoud en de groei van tewerkstelling ten volle kan gegarandeerd worden, het mobiliteitsvraagstuk aan te passen en bijkomende ondersteuning te voorzien voor de kwetsbare groep van doelgroepwerknemers in kader van de opvolging van de COVID 19-beschermingsmaatregelen. Deze structurele aanpassingen vergen vaak ingrijpende aanpassingen en extra ondersteuning en begeleiding van zittende en nieuwe doelgroepwerknemers door de maatwerkbedrijven. Onderliggend besluit wil met de aanpassingspremie, als verlengstuk van de beschermingspremie (die afliep op 30 juni 2020), dan ook tegemoetkomen aan deze ingrijpende veranderingen ten gevolge van de COVID 19-maatregelen.

De huidige crisis- en ondersteunende maatregelen die de Vlaamse Regering thans moet ondernemen, moeten de ambitie hebben om maatwerkbedrijven en -afdelingen te ondersteunen en te stimuleren naar een toekomstbestendige werking en relancebeleid van de sociale economie als volwaardige economische sector.

Zowel de economische heropstart van maatwerkbedrijven en -afdelingen als de tewerkstelling van doelgroepwerknemers kende een positieve trend de afgelopen weken. Het gaat echter om een zeer gedifferentieerd beeld. Bij het ene maatwerkbedrijf is deze positieve trend sterker aanwezig dan bij het andere. Bij sommige bedrijven blijft de uitdaging tot voldoende tewerkstelling nog zeer groot. De huidige evolutie kan echter snel onder druk komen te staan door enerzijds een stop in de groei van de voormalige tewerkstelling en anderzijds dat er vandaag reeds een daling van het aantal economische opdrachten vast te stellen is. Het momentum is dan ook daar om zowel noodzakelijke aanvullende ondersteunende maatregelen in te zetten als het eerste relancebeleid van de sector na de COVID 19-epidemie op te starten. Hierbij dient gefocust te worden op het nemen van maatregelen die de huidige tewerkstelling ten volle waarborgen en versterken, maar waarbij ook de lange termijndoelstellingen niet uit het oog verloren worden.

De Commissie Sociale Economie binnen de SERV bracht een advies uit met betrekking tot een relanceplan voor de sociale economie. De SERV-Commissie vraagt hierin o.a. aandacht voor de extra begeleidingsnood en bijkomende ondersteuningstaken die de verhoogde kwetsbaarheid van de doelgroep met zich meebrengen en die werkbaar werk voor deze groep moeten blijven garanderen. De minister bevoegd voor sociale economie heeft reeds voorzien in een extra beschermingsvergoeding. Deze had tot doel aan de maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen die economisch actief waren en zij die een heropstart uitvoeren vanaf het tweede kwartaal 2020, tegemoet te komen voor wat de extra kosten betreft en dit moet hen in staat stellen te voldoen aan de wettelijke verplichting om hun werknemers in veilige omstandigheden te laten werken (coronaproef). Werknemers van de maatwerkbedrijven en -afdelingen mogen immers geen prestaties verrichten in een omgeving met onaanvaardbare risico's of gevaren. De beschermingsvergoeding had exclusief tot doel om deze extra kosten inzake bescherming en interne arbeidsorganisatie te dragen.

De SERV-Commissie vraagt ook om aandacht te hebben voor de liquiditeit en solvabiliteit van het brede spectrum aan sociale economieondernemingen.

Tot slot pleit de SERV-Commissie Sociale Economie voor een meerjarenplan rond, met de sector afgesproken, thema's. Dit zal (financiële) ondersteuning vragen voor een aantal drivers die tewerkstelling maximaal kunnen ondersteunen.

In mijn beleidsnota ambieerik naast 'meer mensen aan het werk' ook 'sterkere loopbanen in stimulerend leerklimaat' en 'veerkrachtige ondernemingen in een toekomstgerichte arbeidsmarkt'. Alle beleidsinitiatieven die op korte termijn genomen worden, moeten ook invulling geven aan dit lange termijn perspectief. De werkzaamheid van doelgroepwerknemers op korte termijn behouden heeft weinig toegevoegde waarde als het lange termijnperspectief niet mee in de scope gehouden wordt. We kunnen enkel op lange termijn de tewerkstelling van doelgroepwerknemers garanderen als maatwerkbedrijven competitief zijn om de marktfragen te kunnen beantwoorden. De maatregelen die de Vlaamse Regering in het kader van de relance willen nemen moeten dan ook de ambitie hebben om maatwerkbedrijven en -afdelingen te ondersteunen en te stimuleren naar een toekomstbestendige werking.

Als minister bevoegd voor sociale economie neem ik de nodige maatregelen volgend op de eerste reeks crisismaatregelen (cfr. de voorgaande beschermingsvergoeding die afliep op 30 juni 2020) en maak ik ondertussen ook al werk van de ontwikkeling van relancemaatregelen ten bate van de sociale economie die onder andere uit volgende elementen bestaan:

- Tijdelijke aanpassingspremie voor de bijkomende aanpassing aan de organisatie van maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen in het kader van COVID 19-crisis. Deze premie wordt voorzien binnen de bestaande budgetten;
- Het inzetten op preventief managementadvies en specifieke managementondersteuning in 2020, in eerste instantie ten bate van die ondernemingen die relatief zwak scoren, bijv. op basis van tewerkstelling, financiële liquiditeit, diversificatie van bedrijfsactiviteiten, enz. Dit wordt voorzien binnen de bestaande budgetten;
- De uitbouw van een ondersteuningskader dat de maximale tewerkstelling van de doelgroepwerknemers op lange termijn voldoende veilig stelt (in 2021).

Toelichting bij het besluit van de Vlaamse Regering

Onderliggend besluit van de Vlaamse Regering focust op de tijdelijke organisatie ondersteunende premie voor de bijkomende aanpassing ('aanpassingspremie') van de maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen aan de COVID 19 maatregelen zoals geformuleerd in de generieke gids 'Veilig aan het werk' en zoals vertaald in de specifieke sectorgids van paritair comité 327.01 voor de maatwerkbedrijven (beschutte en sociale werkplaatsen).

Voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 december 2020 (vierde kwartaal) wordt een tijdelijke aanpassingspremie toegekend aan de maatwerkbedrijven en de maatwerkafdelingen. Deze premie heeft tot doel tussen te komen in de bijkomende kosten ten gevolge van de COVID 19-maatregelen te vergoeden voor:

- de noodzakelijke aanpassing van de productieprocessen of dienstverlening in functie van de gevraagde afstandsregels;
- het herdenken van de arbeidsorganisatie in functie van nieuwe opdrachten, de uitbouw van nieuwe activiteiten, de jobmatching tussen capaciteiten van werknemers en (nieuwe) activiteiten, waardoor het behoud en de groei van tewerkstelling ten volle kan gegarandeerd worden;
- de noodzakelijke aanpassing van de organisatie in functie van de gevraagde afstandsregels met betrekking tot interne verplaatsingen (woon-werkverkeer, verkeer van en naar de arbeidsplaats;
- de dagdagelijkse bijkomende ondersteuning van de doelgroepwerknemers in kader van de opvolging van de COVID 19-beschermingsmaatregelen.

Deze aanpassingspremie heeft tot doel de tewerkstelling van doelgroepwerknemers te maximaliseren en niet om de eventuele tijdelijke werkloosheid te bestendigen. De (twee)wekelijkse bevraging van de sector leert ons echter dat de meest kwetsbare profielen in vele maatwerkbedrijven nog niet

voldoende aan het werk zijn. Deze aanpassingspremie wil enerzijds tegemoet komen aan de bijkomende ondersteuningsnoden die gepaard gaan met de tewerkstelling van deze groep zeer kwetsbare doelgroepwerknemers. Door anderzijds de premie te koppelen aan werkelijk gepresteerde uren, en dus de tewerkstelling van de doelgroepwerknemers, worden de werkgevers extra gestimuleerd om te streven naar het behoud van de maximale tewerkstelling de eerstvolgende weken en maanden. Het is aan de Vlaamse Sociale Inspectie binnen haar reguliere werking en controleopdracht er op toe te zien dat de voornoemde middelen correct aangewend worden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1. voorziet in een organisatie ondersteunende premie voor maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen. Daarnaast bepaalt artikel 1 het begrotingsartikel waarop deze premie zal worden aangerekend.

ART. 2. bakent de doelgroep van de de organisatie ondersteunende premie af tot de doelgroep zoals bepaald in het decreet maatwerk bij collectieve inschakeling van 12 juli 2013. De organisatie ondersteunende premie zal toegekend worden voor personen met een arbeidsbeperking (pmah) en personen met een psychosociale problematiek (psp). Daarnaast licht artikel 2 het Europees staatsteunkader toe waarbinnen de premie wordt gepositioneerd, met name artikel 34 van het Europese groepsvrijstellingsverordening.

ART. 3. bepaalt de kosten die ontstaan naar aanleiding van de uitzonderingssituatie door de COVID 19-crisis en die in aanmerking komen voor de organisatie ondersteunende premie:

- de noodzakelijke aanpassing van de productieprocessen of dienstverlening in functie van de gevraagde afstandsregels;
- het herdenken van de arbeidsorganisatie;
- de noodzakelijke aanpassing met betrekking van de organisatie in functie van de gevraagde afstandsregels van de interne verplaatsingen (woon-werkverkeer, verkeer van en naar de arbeidsplaats (inclusief enclaves);
- de dagdagelijkse ondersteuning van de doelgroepwerknemers voor de opvolging van de COVID 19 maatregelen.

Daarnaast bakent artikel 3 de periode van de tijdelijke premie af. Enkel de kosten gemaakt tijdens de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 december 2020 komen in aanmerking voor de aanpassingspremie.

ART. 4. Schrijft een premie van 1 euro per doelgroepwerknemer per gepresteerd uur voor. Het aantal gepresteerde uren wordt beperkt tot het contractueel afgesproken aantal arbeidsuren per kwartaal. Prestaties worden gedefinieerd als zijnde de urenwerktijd.

Daarnaast voorziet artikel 4 in een beperking van het totale premiebedrag dat een maatwerkbedrijf of -afdeling kan ontvangen. Het totale premiebedrag dat het maatwerkbedrijf of de maatwerkafdeling in kwartaal ontvangt kan niet hoger zijn dan 500 euro per voltijds equivalent toegekend contingent werkondersteunende maatregelen in kader van het decreet maatwerk bij collectieve inschakeling.

ART. 5. Voorziet dat het Departement Werk en Sociale Economie de noodzakelijke authentieke bronnen raadpleegt noodzakelijk voor de uitbetaling van de premie. Daarnaast bepaalt artikel 5 dat eventuele wijzigingen die de werkgever retroactief aanbrengt in de DmfA-aangifte niet zal resulteren in een herberekening van deze tijdelijke organisatie ondersteunende premie.

ART. 6. Legt de controle op de aanwending van de subsidie bij Vlaamse Sociale Inspectie binnen het Departement Werk en Sociale Economie. Als uit die controle blijkt dat beoogde doelstelling niet wordt nageleefd zal de begunstigde op eenvoudig verzoek het betwiste gedeelte terugbetalen.

ART. 7. Legt de inwerkingtredingsdatum vast op 1 oktober 2020. Dit besluit treedt buiten werking op 1 januari 2021.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Bovenvermelde steun zal worden aangerekend op begrotingsartikel JB0-1JEB2HA-WT binnen de bestaande middelen voor het jaar 2020.

Het benodigd krediet voor uitvoering van deze aanpassingspremie wordt geraamd op 8.069 keuro. Deze raming is gebaseerd op de gekende prestatie-uren in kwartaal 4 van 2019, verminderd met een Corona gerelateerde geraamde minderprestatie van gemiddeld 6% op sectorniveau in kwartaal 4 (aandeel van de geraamde economische werkloosheid en verminderde invulling op sectorniveau).

	prestatie-uren 2019/Q4
raming % minderprestatie	6%
forfait per uur	1,00 €
geraamd budget	8 069 184,33 €

Gelet op de doelstelling van deze maatregel om zoveel als mogelijk werknemers (opnieuw) aan het werk te krijgen en te behouden, worden enkel de effectieve prestatie-uren vergoed die de afgesproken contractbreuk niet overtreffen (geen overuren).

Om ervoor te zorgen dat deze maatregel maximaal budgettair beheersbaar blijft, wordt per gelabelde organisatie (erkenning via toegekend label) de totale subsidie in kwartaal 4 afgetopt op 500 euro per toegekend contingent werkondersteunende maatregelen (WOP).

Rekening houdend met bovenstaande begrenzings wordt de uitgave begrensd (in het maximale scenario) op 9728 keuro zijnde $19.546,8 \text{ VTE toegekend} * 500 \text{ euro} = 9.728.500 \text{ euro}$

B. ESR-TOETS

Geen impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Geen impact.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Geen impact.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit houdende de toekenning van een tijdelijke premie voor de bijkomende aanpassing aan de organisatie van maatwerkbedrijven en maatwerkdelingen in het kader van COVID 19-crisis;
- 2° te gelasten voornoemd besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS

Bijlagen:

1. Het ontwerp van besluit;
2. Het advies van de inspectie van financiën van 28 juni 2020;
3. Het begrotingsakkoord van 16 juli 2020.